

KS. FRANCISZEK GRENIUK

KRONIKA SEKCJI TEOLOGII MORALNEJ KUL ZA ROK 1988/89

- I. Studenci: na rok akademicki 1989/90 przyjęto na Sekcję Teologii Moralnej (kurs wyższy Wydziału Teologicznego KUL) czterech księży i dwie kobiety.
- II. Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie naukowe uzyskały następujące osoby:

A. Praca habilitacyjna

W dniu 11 IV 1989 r. odbyło się przed Radą Wydziału Teologicznego KUL kolokwium habilitacyjne ks. dra A. F. Dziuby z Warszawy. Recenzentami byli: ks. prof. dr hab. H. Juros z ATK, ks. prof. dr hab. M. Banaszak z ATK i ks. doc. dr hab. F. Greniuk z KUL. Podstawą przewodu habilitacyjnego był dorobek naukowy ks. Dziuby oraz rozprawa pt. *Jan Azor teolog moralista* (Warszawa 1988 ss. 346).

Juan Azor nie doczekał się stosownego biogramu w *Encyklopedii katolickiej* KUL-u, a jest on niewątpliwie teologiem moralistą z XVI w. (zmarł 1603), który wywarł zasadniczy wpływ na usamodzielnienie się teologii moralnej. Był on autorem słynnych *Institutiones theologiae moralis*, które stały się typowym opracowaniem zagadnień teologicznomoralnych w wiekach następnych, przez co wywierał duży wpływ na życie moralne chrześcijańskiej Europy. Jego osoba i dorobek naukowy stały się przedmiotem żywego zainteresowania historyków teologii moralnej zarówno na terenie polskim, jak i za granicą.

B. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Józef Zabielski, kapłan archidiecezji z siedzibą w Białymstoku, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego z dn. 15 XII 1988 r., uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Personalistyczna koncepcja chrześcijańskiego miłosierdzia w ujęciu Jana Pawła II* (Lublin 1988 ss. 335 mps). Publiczna obrona pracy odbyła się przed komisją w składzie: prof. H. Langkammer OFM - przewodniczący, ks. prof. S. Olejnik z ATK i ks. doc. F. Greniuk z KUL-u - recenzenci, przy udziale innych członków tejże komisji.

W rozdziale pierwszym ks. J. Zabielski ukazał miłosierdzie Boże jako prawdę objawioną, pojmując ją jako samego Boga, który jest źródłem i wzorem miłosierdzia oraz jako płaszczyznę spotkania Boga z ludźmi. W rozdziale drugim omówił naturę i atrybuty miłosierdzia chrześcijańskiego, konfrontując tradycyjne pojmowanie tego pojęcia z ideą biblijną miłosierdzia. Uwypuklił w tym kontekście pojmowanie miłosierdzia jako wydarzenia miłości miłosiernej. Zwrócił także szczególną uwagę - za papieżem - na takie aspekty miłosierdzia, które dotychczas uchodziły uwadze teologii, a mianowicie ukazał je jako współuczestnictwo w dobru osoby i jej godności, jako wzajemność doświadczenia dobra osoby, przy występującym zarazem podstawowym zrównaniu osób, wierności osobie przy okazywanym jej współczuciu i pomocy. W rozdziale trzecim z kolei zaprezentował miłosierdzie jako personalistyczną zasadę życia ludu Bożego. Uwypuklił normatywny charakter miłosierdzia, podmiot i przedmiot miłosierdzia, przez które rozumie odpowiednio Kościół i człowieka potrzebującego. W rozdziale czwartym wreszcie omówił postacie i formy miłosierdzia chrześcijańskiego, w tym formy, jakie ono przybiera w życiu jednostki i społeczeństwa.

2. Ks. mgr Paweł Bortkiewicz TChr, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego z dn. 4 V 1989 r., uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Promocja pracy ludzkiej w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego* (Lublin 1989 ss. 397 mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed Komisją w składzie: prof. H. Langkammer OFM - przewodniczący, ks. doc. A. Marcol z ATK i ks. doc. F. Greniuk z KUL-u - recenzenci, przy udziale innych członków tejże komisji.

Problematyka pracy doktorskiej ks. P. Bortkiewicza jest wyjątkowo aktualna z dwóch powodów: przede wszystkim z racji jej przedmiotu, którym jest sens pracy ludzkiej, jej uwarunkowania i dewiacje. Jest to temat bardzo aktualny we współczesnych rozważaniach nie tylko teologicznych, teologicznomoralnych, ale także w wielu innych dyscyplinach naukowych, takich jak: socjologia, psychologia społeczna, politologia, ekonomia itp. Ponadto aktualność ta wynika z wyjątkowości osoby kardynała Stefana Wyszyńskiego, który z racji pierwszeństwa chronologicznego, szerokiego

zasięgu perspektyw, stosowanej argumentacji i bogactwa środków wyrazu, może być słusznie uważany za twórcę polskiej teologii pracy ludzkiej, która w ostatnich latach stała się przedmiotem licznych opracowań innych przedstawicieli polskiej myśli naukowej.

3. Ks. mgr Andrzej Więckowski, kapłan diecezji tarnowskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego z dn. 1 VI 1989 r., uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Koncepcja odnowy moralnej życia chrześcijańskiego w pismach papieża Leona Wielkiego (440-461)* (Lublin 1989 ss. 414 mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: prof. H. Langkammer OFM – przewodniczący, ks. prof. E. Stanuła z ATK i ks. doc. F. Greniuk z KUL-u – recenzenci, przy udziale innych członków tejże komisji.

Ks. A. Więckowski w swej rozprawie, po bardzo obszernym wykazie skrótów i obfitej bibliografii, zamieścił obszerny wstęp, w którym ukazał aktualny stan badań interdyscyplinarnych nad myślą i dorobkiem naukowym dotyczącym św. Leona Wielkiego. Swe wywody merytoryczne zaprezentował w sześciu rozdziałach. W pierwszym z nich ukazał św. Leona Wielkiego jako papieża i doktora Kościoła, w tym jego aktywność pisarską i uwarunkowania doktrynalne jego poglądów. W rozdziale drugim przeszedł już do rozważań sięgających sedna sprawy, a mianowicie zarysował antropologię Leonową, podkreślając wyniesienie i upadek człowieka. W rozdziale trzecim zaprezentował przeszkody napotymane przez człowieka w procesie odnowy moralnej, w czwartym natomiast omówił Osobę Jezusa Chrystusa jako źródło odnowy moralnej, czyli aspekt chrystologiczny moralnego życia chrześcijańskiego. W kolejnym rozdziale piątym ks. A. Więckowski przedstawił poglądy Leona Wielkiego na Kościół jako wspólnotę odnowy moralnej, uwypuklając tak ważną ideę biblijną, jaką jest koncepcja naśladowania Chrystusa, oraz aretologię, już przyjmowaną przez tego wielkiego teologa. W sumie u Leona Wielkiego występuje traktowanie problematyki teologicznomoralnej w perspektywie chrystologicznej, antropologicznej i aretologicznej.

C. Prace licencjackie

Pod kierunkiem ks. dra J. Nagórnego pracę licencjacką pt. *Chrześcijański ideał życia w sugestiach homiletycznych "Ateneum Kapłańskiego" 1980-1988* napisał i obronił ks. E. Molenda.

D. Prace magisterskie

a) pod kierunkiem ks. doc. F. Greniuka:

1. Dubiel M., *Aspekty moralne abstynencji od napojów alkoholowych w polskich czasopiśmie katolickich w latach 1965-1985.*
2. Filarowski J., *Problematyka moralna w twórczości Marii Dąbrowskiej.*
3. Franków H., *Problematyka moralna w twórczości Juliusza Kaden-Bandrowskiego.*
4. Frątczak M., *Aretologia w kazaniach księdza Józefa Krukowskiego.*
5. Kołodziej G., *Problematyka sakramentu pojednania w posoborowej publicystyce teologiczno-moralnej.*
6. Podlaszczak J., *Odpowiedzialność za naród polski w nauczaniu Jana Pawła II kierowanym do Polaków w latach 1978-1988.*
7. Pytko W., *Problematyka moralna w powieści społeczno-obyczajowej J. I. Kraszewskiego.*
8. Słotwiński W., *Chrześcijańskie wartości moralne w życiu i działalności Anny Jenke (1921-1976).*
9. Sopel W., *Rodzina chrześcijańska w tygodniku katolickim "Rola Katolicka" (1934-1939).*
10. Szlachta W., *Grzech w kazaniach ks. Piotra Niezgody.*
11. Walerowski J., *Wierność dziedzictwu kulturowemu w nauczaniu papieża Jana Pawła II podczas pierwszej wizyty w Polsce w 1979 r.*
12. Watras J., *Problematyka moralna w dramaturgii Jerzego Szaniawskiego.*

b) pod kierunkiem ks. dra S. Mojka:

1. Kornafel P. ks., *Niektóre zagrożenia życia moralnego narodu polskiego w świetle listów pasterskich Episkopatu Polski za lata 1945-1985.*
2. Nowak T., *Koncepcja posłuszeństwa i przełożenia zakonnego według błogosławionego arcybiskupa Jerzego Matulewicza.*
3. Olszewski S., *Moralność wsi polskiej w utworach Stanisława Reymonta.*
4. Rodak P., *Ideał kapłana w nauczaniu biskupa Wilhelma Pluty.*

c) pod kierunkiem ks. dra I. Mroczkowskiego:

1. Wądołek S., *Etyka lekarska w nauczaniu papieża Jana Pawła II.*

d) pod kierunkiem ks. dra J. Nagórno:

1. Dubiniec J. SDB, *Problematyka moralna w pamiętnikach nauczycieli z lat 1939-1945.*
2. Krzewska-Wdowska M., *Nawrócenie i życie wiarą Edyty Stein (bł. Edyty od Krzyża).*
3. Przybylski G. TChr, *Etos ludzi morza w oparciu o pamiętniki.*

4. Rudkowska B., *Miejsce Ducha Świętego w życiu moralnym chrześcijanina według encykliki "Dominum et Vivificantem"*.
  5. Sasinowski F. TChr, *Problematyka rozwoju osoby w nauczaniu społecznym Jana Pawła II*.
  6. Słomiński R. ks., *Wybrane zagadnienia moralności ludzi morza*.
- e) pod kierunkiem ks. prof. S. Rosika:
1. Budyn Z. ks., *Muzyka młodzieżowa jako czynnik więzi wspólnotowej wśród młodzieży*.
  2. Musiałek K. ks., *Naturyzm a godność ciała ludzkiego w świetle literatury polskiej*.
  3. Ormanty S. ks., *Problematyka zła i cierpienia w ujęciu Teilharda de Chardin*.
  4. Stępkowicz M. ks., *Narkomania jako źródło braków moralnych*.
  5. Szczepaniak A., *Analiza hierarchii wartości młodzieży licealnej (na podstawie kwestionariusza Milтона Rokeacha)*.
  6. Zawadzki W. ks., *Małżeństwo jako zadanie, ryzyko i odpowiedzialność w świetle ostatnich dokumentów Kościoła*.
  7. Zygałło M., *Zapłodnienie "in vitro" i jego ocena w świetle wypowiedzi Kościoła*.

III. Z życia sekcji

W dniu 3 IV 1989 r. Rada Wydziału Teologicznego wszczęła przewód habilitacyjny ks. dr. J. Nagórnego na podstawie rozprawy pt. *Teologiczna interpretacja moralności Nowego Przymierza* (Lublin 1989 ss. 511).

Na posiedzeniu w dn. 30 V 1989 r. Rada Wydziału Teologicznego wyraziła zgodę na zatrudnienie w roku akad. 1989/1990 do prowadzenia zajęć zleconych ks. dr. hab. A. F. Dziuby z Warszawy.

W dniach 18–25 IV 1989 r. ks. doc. F. Greniuk uczestniczył w Międzynarodowym Kongresie obradującym w Watykanie na temat przyszłego dokumentu papieskiego dotyczącego Uniwersytetów i Studiów Akademickich.

W dniach 17–22 IX 1989 r. ks. doc. F. Greniuk, ks. dr. hab. J. Nagórny i ks. dr. J. Wróbel uczestniczyli w Würzburgu w międzynarodowym kongresie teologów moralistów, etyków i socjologów języka niemieckiego, obradujących nad problemem natury w argumentacji etycznej.

Pracownicy sekcji napisali 4 recenzje habilitacyjne, 3 doktorskie i około 40 magisterskich oraz przygotowali kolejny zeszyt "Roczników Teologiczno-Kanonicznych" KUL (teologia moralna) na 1989 rok.